

Št. 3.

V Gorici, v četrtek 21. januarija 1875.

Tečaj V.

„Seča“ izhaja vsak četrttek in velja
s pošto prejemana ali v Gorici na dom
pošiljana:

Vse leto	f. 4.50
Pel leta	„ 2.30
Cetrt leta	„ 1.20

Pri oznanilih in ravno tako pri „polnicih“ se plačuje za navadno tristopno
vrsto:
8 kr., če se tiska 1 krat
7 " " " 2 krat
6 " " " 3 krat
Za večje število po prostorn.

SOČA

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Porotne sodnije.

Porotne sodnije so velik pa skrajni napredok v kazenskih obravnavah, toda kasno smo tudi v Avstriji prišli do tega. Do leta 1848 se se zatoženci obsojevali le po zapisnikih, ki jih je preiskavni sodnik spisaval presliševanje zatožencev, priča, zvendence. Kendar je bilo vse pripravljeno, dobila je dolična sodnija akte in sodniki so sodili na podlagi tega, kar je bilo pisano; zatožencev, prič, zvendencev pa niso ne videli ne slišali. Zatoženec nij imel zagovornika, sam preiskavni sodnik je moral pozvedavati, kar je zatoženca branilo in mu bilo v prid. To je bilo pač čudno sojevanje. Leta 1850 so se v skoku porotne sodnije vpeljale s ustimenim obravnavanjem pred porotniki v pričo poslušalev. Leta 1852 so zopet odpravili porotnike, ostalo je ustimeni obravnavanje pred sodniki z državnim pravnikom in z zagovornikom, poslušalev je pa smelo le malo priti. Od lanskega leta sem imamo zopet porotne sodnije in nademo se, da se popravijo dolične postave, če njih izpoljevanje pokaže, da so v kakih delih pomanjkljive ali neprimerne raznim narodom in deželam. Po nikakem bi pa ne bilo prav, ko bi se kakor leta 1852 odpravile zato, ker niso popolne. Naj bi bila postava pa izvrstna, vendar je vse na tem, kako da se izpeljuje; ker slabo izvrševanje najboljših postav ima vedno le slabe nasledke.

Zategadel morajo svoje dolžnosti natančno izpolnovati vsi, ki imajo pri takih sodnjah besedo in ti so preiskavni sodnik, predsednik, zatožitelj, zagovornik pa porotniki. Prvič nalog je, vsestransko si prizadevati, da se resnica pozove, da morejo po tem porotniki resnično sodbo izreči.

Podlaga ustmene konečne obravnave je vselej in po vseh deželah predpreiskava po kakem preiskavnem sodniku, kateri ima kolikor mogoče hitro pozvedavati, in dokaze zbirati, da bude razvidno, ali je djanje kako državni pravnik in kdo je storivec in vdeležnik. Vse to je prevažno, za to morajo preiskavni sodniki nepristranske in izurjene osebe biti, posebno kadar gre za kako moritev ali za goljufijo. V raznih deželah imajo razne osebe upliv na preiskavo, predsednik sodnije posebno državni pravnik in zatožitelj sploh; na Angleškem tudi zagovornik, katerega si sme zatoženec precej v začetku preiskave izvoliti. Naš kazenski postopnik

dovoljuje zatožencu pred koncem preiskave le omejeno pravico zagovornika na pomoč klicati v § 45.

Na Angleškem in v Škociji je tudi to lepo in pravčno, da imate obe stranki tožitelj in zatoženec popolnoma enake pravice pred sodnijo, in to od začetka pozvedeb, pri nas nij tako, glej le § 35. kaz. postopnika.

Obstanek dejanja je treba koj v začetku natančno pozvedeti, ker je ujivno okolnosti pozneje pozvedavati deloma nemogoče deloma kaj težavno, zlasti pri ubojih in moritvah, in prav take natančnosti so mnogokrat uzrok, da se ne more zatožence obsoditi. Slabo predpreiskave lehko spravijo tudi v zadrgo državnoga pravnika, posebno zagovornika, kar smo vse že videli. Prvi sime sicer odstopiti od zatožbe, če vidi pri končni obravnavi, da je zatožba neopravičena, ali to je že napeno in ne zadostuje zatoženemu, kateri gotovo želi s odborom popolnoma ga nadreševajoče.

Državni pravnik ima zares lepo, vzvišeno nalogu, on je kot tožitelj eden glavnih oseb pri konečni obravnavi, zato mu tice tudi pri predpozvedbah in pri preiskavi beseda in upliv. V raznih deželah je ta upliv različen tu manjši tam večji. Vsakako je on tisti, ki tira, da se pozveduyati in preiskavati začne. Krasno razvija nalogu Mittermeier, ki pravi:

Državno pravništvo je varh postav in skrbi za to, kar je državljanškemu društvu mar, da se nameč hudo delstvo krivi kaznjujo. Uradnik državne pravdne nij tedaj tak javni tožitelj, klj vedno preži, da zagleda sled kakega hudo delstva, vsake se strastno poprime, in se s tem ponašati more, da se je zatoženec obsodil. Njega ne sme ljudstvo poznati in sovražiti kot tistega strašnega moža, ki zastopa le ostrost. On nij avokat zatožbe, komur jo vsako sredstvo dobro, samo da zatožbo nadaljuje, in jo saj nekaj opravičuje; on mora temveč gledati le na resnico in pravico, ker ve, da trpite njegova veljava in čast, če se strastnega pokaže, in da je državi v korist samo pravična kazen. On je zatoženec nasprotnik le zarad postave. Gledé na to je kaj napeno in graje vredno, ako bi kak državni pravnik koj v začetku obravnave začel debelo popisavati spridenost zatožencev, da tako že v začetku skuša uplivati v porotnike. Na Angleškem bi takega tožitelja sodnik koj ustavil; tam vsak ve, da so le dokazi namen celega obravnavanja, zato grajajo deklamacijo, katero nameravajo porotnike v zmoto spraviti. V tem zmislu

pravi § 207. našega kazenskega postopnika, naj se v začetku spisu kратko pa temeljito zatožba opraviči.

Iz gori rečenega pa sledi, da mora tožitelj imeti pravico, odstopiti od zatožbe, kendar zve, da je na krivem potu. Samo če obdeljeni tega ne pripusti, in potem, ko je konečna obravnavna začela, ne bi smel tega storiti zaradi zatožencev, katerega do čistega očisti le sodba ki izreka, da je nekriv. V takem slučaju je na Francoskem navada, da izreče državni prokurator svoje propričanje o nekrividi zatožencev, da pa pripusti konečno besedo modrosti sodnikov navadno rekoč: "je me rapport a la sagesse des juges." Sledi dalje, da mora državni pravnik kolikor služba le pripušča neodvisen biti, da lehko po svoji vesti in poštenosti ravnati. Ker je uradnik in ima načelnike, mora brez dvoma preiskavo nehati in od tožbe odstopiti, če ministerstvo državi v prid n. p. pri ustaji ali sploh pri političnih hudo delstvih sponza in ukaz, da se ima stvar v aktih pustiti zakopana. Nasprotno pa mora tudi pripuščeno biti, da se sme on opristiti službovanja in zatožbe, kendar je do čistega propričan, da djanje nij hododelstvo, ali da je zatoženec nekriv. Naj v takem primerljiji njegovi viši, če na to silijo, da se vendar le nadaljuje, pravdo kakemu drugemu zaupajo. Tako tudi, če iz kakega drugega važnega v postavi §. 67. kaz. postop. ne omemujenga uzroka sam izključivo zahteva, ali jo zatoženec tirja, ker sta on in državni pravnik n. p. neprijatelja in prvi to sovraštvo dokaže.

Tudi sledi iz naloge državnega pravnika, da je v tesni dotiki s preiskavnim sodnikom, s sodnjami in drugimi uradnjimi. Vsa ta razmerja vredujejo postave v raznih državah drugače, naša razpravlja to stvar posebno v III. poglavji. Znamenito je, da smo na Francoskem državni pravnik v sili sam pozvedavati, bližno žalito, sosedje kot pričo izpraševati, obdeljenca zaslišati i. t. d., kar se mnogim pravoslovcem ne dopada.

Gledé na vse to moramo sponzati, da je važna nalogu državnega pravnika težavna, pa tudi neprijetna in sitna. Pri vsem tem je mogoče, da si državno pravništvo pridobi občeno zaupanje in spoštovanje. Vse to uživa naj bolj, kakor Mittermeier pravi, v Škociji zato, ker je lordadvokat neodvisen od vlade, zastopnik je le postave in resnice, in ker je tam velika javnost v pravosodji in velika svoboda v tiskovinah.

LISTEK.

Križi mladega Veleslovenca Lampeta.

Grozovitna humoreska ; sp. Fr. Zakrajski. *

Pred starega Lampetu krčmo, pod širnim zelenim hladnikom je bil nedeljo popoldansk ples. Selce je prijetno grelo, mile sapice so potezavale s komaj slišnim šumotljanjem po perji obližnjih dreves. Jasen dan je bil; zdelo se je, da se je grško ali italijansko nebo se svojo globokosinjo kuplo čez Lampetovo živahnno krčmo in okolico razpenjalo. Uh, i zarjolica dekleta, alabaster i mak, so se sukale z onimi, ki so „vrgli na nja eno oko, ali če vam je ljubše, oboje; pa od katerih bi se saj za danes reči moglo:

„Moj šocelj je lep,
Ko nageljnov evet:
Še lepsi bi bil.
Ko b' vinea ne pil!“

Druge hitronoge košutice so pa okoli okroglih podov čakale, da prijde zdaj pa zdaj kakor Matijaž po svojo Alenčico. Marsikatera „Uršika zala“ je čutevala glasnejše udarce v mladih svojih prsih; pa, oh, tudi marsikatero oko je streljalo nevarne pušice i ljubezenske sulice na one, ki ... Naskakovani hidalgo del klobuk z rudečim pušljcem je pa drvil iz svojih očej zaljubljene bajonete, bodala i nože na predzrno na-

skakovalko. Po tem očesnem sponpadu ali bitki nastopi na bojišču še nevarnejši vojaški oddelek: Magnetični belorudeči ženski nasmehljeji, ki ga premagajo, naj je kedo še tako surov Golijat, Samson z oslovsko čeljustjo ali Hun, Cimber ali Berserkar, nasmehljeji, ki ti medvede, rise, mamute, levjatane, morske volkove pa jastrebe spremene v krotke ovčice, delfinčke i nežne golobice. Aj, i mladi Lumper, ki je preril uže vse romane i ljubezensko registre, ki je uže po vseh čitalnicah prepeval, ki zdaj tam zaljubljena zjala prodaja oskrbnikove ali „verboljarjeve“ Malki, ta naj bi se bil mogel za dolgo obraniti. To vam povem: Afriški slon, da colo, lenivec bil bi pred krasno Malko čutil „presunjeno srce!“ ne pa naš ljubezniček i mladi filozof Lampe, ki se je tam dolu še precej let šolal.

Na novo zaevljijo klarineti, škanta zaškripljeta, trobente in trombe se okroglo oglaša, resni bombardon povzame kot skušen modrijan i gravitetično ko kak indianski bog, ko bi govoril, svojo počasno i tehtno besedo; stari leseni vampež bas, ki je na tem svetu uže marsikako—hočem reči—marsikak kraječar ali desetic požrl, zagodnja vmes, medene pokrovke, mali pa veliki boben pritisnejo krepko. Pleše se spot: Hopsasa!

Vendar na Lampetu nij prijšla še toliko zaželjena vrsta. Čas ima torej še sanjarati o veleslovenstvu, o prihodnjih slovenskih ministribi i gubernatorstvih ter se zamikati iz gole preljubezni do Malke v ono deželo, kder vise belomodrorudeči mulce, klobase, danke in v vseh slovenskih barvah okajeni pršuti znad zlatih dreves, katerih nosi vsako po eno belomodro rudečo slovensko zastavo, i koder tekajo krog zlata teleta i po-

skočni kozli z zlato dlako, srebrnimi nožicami, z gostimi, do tal visčimi, belomodrorudečimi bradami iz najdraže kitajske svile, z rubinskimi očmi i z diamantnimi rogmi. Da, da! I „verboljarjeva“ Malka, od katerje ne ve, ali je kuhan ali pečen pri njej, pa katero tako neizrečeno ljubi, da, ravno ona se zdaj ogleduje kakor krasna gorska Vila v milo klepetajočih valekih bistregi potoka. I on zadej za njo. Ha, kakor zaljubljen Damon preži; sreča mu grozno na glas bije v prisih kakor kladivo v fužini, preži kakor ris, da jej ukraje bliškom en — poljubec! Vendar ne! Raji zdaj na mestu poginiti nego hirati i postati nazadnje strašno zaljubljen „bleichcevangiosus“, i hodeč monument skrivne ljubezni. Oh srečne ve cvetice, kojim stopi njen lahka nožica na rahle glavice, ali katerih se meju anglojskim nasmehljejem se snegobelo rožico dotika. Kako mila, kako krasna!

Las črn, svital, polt snegobela,
Dvo plamni zvezdi nje oči;
Telo, ko šnilo iz cela,
Pa rožni evet nje ustnici.
Spod svilnih zemcov kak jej sije
Rahlotra rajska iz srca!
I sramnost, glej, po njej se lije
Ko čarna zora jutrnja! —

O grozovinske bolečine o tem ugledu! Ah! Kedar se Lampetu enkrat užge fantazija, nu tedaj z Bogom vsa zmernost, kakor petrolej mu gori neugasljivo na prej, da je stok pa gorje! Da! Moral bi zdaj raztiti se ko maslo na solnci pred Malko. Ne, srce mu

*) Konec „Regate“ prepozno prišel, prihodnjič.

Slovenskim pevcom na Goriškem!

"Povadigimo krepke glase
Domovini v slavo!"

Lepo je bilo videti, pa še le lepši slišati slovenski zbor pod vodstvom g. Hribarjevim na gledališčinem odu v Gorici pri zadnjem koncertu. Prava pravata slavjanska kompozicija Jenko-va je bila prav po slavjanski peta. Gnjev se je brala pevcem v očeh, ko so dušmanom zagromeli: "da Srb jož živi, da je junak!" Ponosni smo bili Slovenci ta večer na svoje pevce, katerim je od vseh strani zaslužena slava donela.

Jedro so bili spevavec goriške čitalnice, a videli smo med njimi mnoge, ki so od daljnješih krajev, nekateri kar na telegrafični poziv, priskočili pevskim bratom. In ta moment je ravno, ki nas je napeljal, napisati par verstic v resno pretrresovanje vsem našim pevcom na Goriškem. Kar se je sedaj godilo, ali bi se ne dalo večkrat ponoviti, in še v obširnejši meri? Mi se tešimo se sladko nadejo, da bi se dalo: Ustanoviti društvo vseh slovenskih pevcev na Goriškem (gosp. Ditrigh, nam ne izmuznate, ne!) z glavnim sedežem v Gorici in s poddržnicami na deželi okoli, ali bi ne bila ta ideja lepa? Mi upamo, da jo vsi goriški Slovenci z veseljem pozdravijo.

Bolj kakor vsa pravila, naj bi vezala pevce korijalnost in mehusobno občevanje. Vsako toliko časa naj bi se napravljali koncerti, zdaj v tem zdaj v onem večjem kraju naše ožje domovine. Dobro vemo, da je treba k temu "žvenka in cvenka", in da ne morejo živeti vsi po Vodnikovem receptu o petji. Zato je treba ravno v tem obziru združenja. Društvo bi moral imeti poleg sodelujočih, to je pevajočih udov, tudi ne-pevce plačevajoče. In zadnjih, mislimo, bi se najdlo dovolj. Vsak pošten Slovenec bo rad pristopil k takemu za slovensko umeštost se trudečemu društvu. Včasi se napravi tudi kak koncert z vstopnino na korist društva, in tako utegnemo premagati gmotne ovire, katero so nam povsod pod nogami.

Gospodje pevci v Gorici, poprimiti iniciativu! Napravite koncert vsem slovenskim skladateljem na slavo, in na korist bodoči občni pevski blagajnici; povabite k temu koncertu vse slovenske pevce na Goriškem, da se tam pogovorite in zedinijo o pravilih ter izvolijo odbor, pa je društvo na nogah, in pevali bomo.

"Jako bi nas bili
Andeli učili."

Dopisi.

V Gorici, 20. januarija 1875. (Po z o r t r g o v e i
in obrtniki na Goriškem! — Koncert v goriškem gledišču za revne gimnazialec. — Mestne zadeve.) Predno bode pretekel 1 mesec, bodo volitve v trgovsko in obrtniško zbornico goriško. — Priprave se uže delajo, glavarstvo bo te dni volilne imenike razposlalo županstvu, pri katerih si lehko ogledajo občinarji te imenike, da se prepričajo, če so vpisani vsi tisti, ki imajo pravico voliti. — Vsak trgovec ali obrtnik, ki plača velik patent, ima pravico voliti v I. razredu, vsakter pa, ki plačuje mali patent, pa sme voliti v tretjem razredu. — Iz imenovanih imenikov smo se prepričali, da je mnogo slovenskih trgovcev in obrtnikov ispuščenih iz imenikov; torej uže denes opominjam župane in trgovce na deželi, da pazijo na to, da vsi tisti, ki plačujejo kak patent rekel mu je jo do 12. februarja svojo volilno pravico. Dozdaj se je godilo, da se nekateri gospodje v Gorici napravili listo kandidatov,

ne znore pa toliko, on mora iti sedaj od nje. Še enkrat bi poklenil pred njo, ali ah, kam naj bi pogledal? Torej proč za zdaj, čeravno neskončno teško.... Lampe se zdaj nadalje ozira po svojem Eldoradu. —

Ha! Kako prepevajo božjeglasti, belomodrorudeči slavčeksi v hladnih zlatih logih, kder je po teh porazgrnen belomodrorudeč židan žamet, i koder se vijo hladne bistrice ali potočiči samega žlahtnega refoska. Lejte, si! Da, kamor se oko ožre: Povsod same rožice pa limbarji, mastno mleko, sladek med pa druge žlahtne in ekusne sladkarije. To je pač res nekaj, da te! — Prežlahtne vonjave, neki še bolje prijetne od zeliščnega dunajskega maja in olimpovski dišečega klarissienna; nadalje dunajska dvorska orkestra na odru, ki je ustavljen iz samega drazega kamenja; sam mojster Strauss z zlatim škantom pa druge muzične celebritete; srce taleča godba, da bi se človek zjokal; deset brearjev ali plesič iz drage mahagovine sé samimi zlatimi pa srbrnimi žebli okovanimi; ponosni tisoč letni cedri in lipe kot mlaji; po kitajski šegi svitih balonov na tisoče i tisoče; neznano veliko krasnih oleandrov, vmes kip, žlahtne zelenje pa pisane kite, švigačče rakete, poklanjanje i prasketanje pa svetlo miganje po zraku; čuden blešk kakor v začaranem gradu; ovenčane skačajoče strašno lepe i zapeljivo se smehljajoče nimfe; zdaj strašansko krasni sprevod, kakoršnjega še oko njih videlo: Spred dva slona ulačita širok pa visok, vés zlat triumfalni voz, na njem samo cesarji pa kralji, cesarice i kraljice se svitlimi kronami i žezli, krog voza plešejo oroslani i risi pa hijene; drugi triumfalni vozovi. Na-

da so jo poslali županom s prošnjo, naj legitimacne liste podpišejo in nazaj pošljejo tajništvu zbornice. To vse njih služilo interesso trgovstva in posebno so bili prezirani pri teh volitvah Sloveni. Nadalje so te volitve tudi zato važne, ker trgovska zbornica voli 1 poslanca v deželnem zboru, kar daje Italijanom večino in ker ima sploh mnogo govoriti glede materialnih interesov. —

Treba je tedaj, da so Slovenci prav dobro zastopani v trgovski zbornici in ker premo razume duševne potrebe in koristi naroda, naj bi se vsaj vsi potetzali za materialni blagor naše dežele. Primerno in potrebno je, da mi Slovenci tedaj bomo izdatno zastopani v trgu zbornici. Letos se bo volilo 10 novih zbornikov: I. razred 4, 2. razred 2 in 3. razred 4. V prvem razredu je mogoče, da spravimo Slovenci svoje kandidate le po tem, če mnogi naši veči trgovci reklamujejo svoje pravice, v drugem pa nič mogoče v tretjem pa imamo Slovenci uže zdaj večino, a treba je, da vsi naši trgovci in obrtniki volijo in sicer pravilno in disciplinirano volijo. — Za danes tedaj samo opominimo rodoljube, posebno pa župane naj na to gledajo, da bo vsak iz imenikov ispuščeni volilec precej reklamiral svojo volilno pravico. — Vse drugo in natančneje bomo v tej zadevi govorili kasneje, naj tedaj vsak rodoljub za zdaj storiti svojo dolžnost. —

Zadnji koncert v nedeljo v gledališču za uboge dijake na gimnaziji je bil soper prav močno obiskan in se je morda še lepši izvršil nego poprejšna dva. Podoba so se soper največ dopadale, po tem pa tržaški violinist Frontali; kedor jo slišal igrati ta večer tega gospoda, po tem g. Windspacha in g. Mugnone v prekrasnem "Terzetto", ta zamore reči, da je slišal kaj prav posebnega; ti gospodje znajo instrumentom izvabiti najlepše glasove; — ta "terzetto" bila je gotovo najlepša točka. —

Dvospet gospodičin Favetti in Zampieri je dopadal, posebno g. Favetti-jeva ima kaj lep glas. — Slovenci so tudi sè zborom "Šta čutiš" želi velikansko pohvalo, ploskanja njih bilo konec tako sicer, da je slovenski zbor moral še enkrat peti, a ponavljali njih, Šta čutiš, ampak "Cigane," na voljo pevcev, kateri zbor je šel še precej dobro, pa ne tako, kakor prvi. —

Da smo Slovenci tako dobro peli in želi pohvalo, imamo se zahvaliti tenoristu g. Ditrihu in pa g. Kocjančiču ter vrli kranjskim pevcom, ki so na teleg. poziv prišli in goriški zbor pomnožili. Nijsmo mislili, da na deželi je toliko izurjenih pevskih močij; prav zato pa rado stno pozdravljamo idejo, katero nek naš priatelj objavi takoj spredaj in smo gotovi, da se ta ideja tudi izvrši.

Naj še omenimo, da je koncert tudi glede dajakov se prav dobro obnesel, ker je bilo čistega dohodka čez 1000 gld. mej katerimi je sam grof Giulay daroval 500 gld. Vso to je gotovo prav dosti za primerno malo Goricu.

Te dni je imelo mestno starešinstvo važno sejo, ki je na dnevnem redu predlog zarad nove notranje organizacije; temu so nasprotovali klerikale, po tem Ritter pa liberalni dr. Maurovich (!) in ker so imeli liberalci večino, so omenjeni nasprotovalci poslužili se zdaj uže povsod navadnega sredstva "strikanja" — zapustili so dvorano in večina njih mogla sklepati. — V ravni isti seji se je sklenilo, da se razpiše mesto tajnika na podlagi starega statuta. Vse ostane pri starem, liberalci to je večina zборa je jazna posebno na vetrastega Maurovicha in tudi na Ritterje, kateri so preveč vsegamo gočni.

Iz Kraja 18. decembra 1874. (Izv. dop.) Kako težko in koliko časa potrebuje kaka nova blaga ideja, da prodere mej množico in kako pogostoma se zgodi — da

dalje vidi Lampe v svojej razgreti fantaziji prav čudnih reči, z voza stopi namreč sam penzionirani bog Cevs v dragu okinčanej surki, z belomodrorudeč ovratnico i s kranjskim klobukom na glavi. "Bravo gospod Cevs! Živi, živi papá Cevs, to se pravi Slovence častiti, to!" Nu, nu, saj njih napek! Lampe zagleda na gospod Cevsovih prsih te dekoracije: Veliko rudečo svetinjo od Junoninih klošut I. razreda. Svitlo sulico od Apolovega zaničljivega pogleda — Demanten trak vseh zakonskih sinostij — zlato kroglo več kilavih — ne kilo — metrov in nazadnje še velik križ Barlaamovega osla. Kar prišumi, vsa v svili, madama Juno. Kaj ljubezenjivo pogleda na zamaknenega Lampeta. Kakor pomladanjko solnce počivati njeni oči nad njim, vsa zamaknena je va-nj, da se še celo gospod Cevs, njen soprog, močno kislo tam drži, vidé, kako nezvesto škilja z očmi proti Lampetu. Lop! I Lampe leži na tleh. Dol sekaki je z Malko plesal, mej tem ko je Lampe tako sijajno fantozaval, zavalil se je tako na-nj, ker je bil krivo stopil. Od smeha ne morejo godec naprej, plosk, upite šum; z Bogom Cevs, Juno brearji, rakete, vonjave, mulce, klobase, danke, trionsalni vozovi, risi, oroslani! Lampe je v poštenej istini na tleh, v poštenej istini pleše Malka, njegov uzor, z Dolsekem, Lampe, ustane i beži v krčmo z grozovitim Veltšmercom v prsih, ne vedè, kaj ga danes še čaka —

(Dalje prihodnjic)

je vstvaritelj te ideje še preganjan — zaničevan — ker ne poznan.

Ali toliko hitreje se pa nasprotno posamežno slabo dejanje — toliko hitreje se je vrinila už med vse stanova kužna — kaj lehko nalezljiva bolezni — ki človeka oslepi, da ne dela rad veliko razločka mej — t vojim in mojim. Da pregloboko je uže pri rojstvu v koreninjana v človeku kaž sebičnosti — kakor da bi se preveč morali čuditi raznovrstnim goljufijam, ki se od dne do dne z več preciznostjo in umetnostjo vršijo po širokem svetu, — tako, da bo primoran kmalu goljufani goljufa odpuščenja prositi.

Pa kam sem zašel? — saj nečem govoriti o Offenheimu dunajskem in o drugih njegovih prelnikih — katerim v tem obziru on nobene sramote ne dela, — ne, hotel sem le reči — da tudi pri nas na Krasu — in če se na motim ravno v komenski županiji t. j. v katastralni občini Suto začela se je pred nekaj dnevi obravnavata proti nekim občinskim možem, — kateri so znali pod rubriko "da" (haben) kakor se govor, bolje odštevati, nego je pod rubriko "da t i" (soll) doštevati, se ve da ne v tako ogromnem stilu kakor Offenheim, če je res, kar časniki pišejo; kajti ko bi pol Krasa prodali, naš uboge Kraševke se vsemi bahači kraškimi — bi komaj toliko spravili in skrplili — kolikor je Offenheim samo za eno pot iz Dunaja v Petrograd.

Res čudno se nam štrena meša, da govorim se starim Kranjem, in da nam voz pod pot leti; pa svet je po Matevževih besedah uže tak, da ga Bog ne more poboljšati niti hudič pohujšati; ko bo izid preiskave znan, poroča Vam bom o njej obširnej; sodaj zamorem o stvari le toliko opomniti, da nijsem še tako hitro o volju slišal praviti, kateri bi tako rad v mesnicu silil, kakor tožitelj v tej preiskavi k ričetu v samotno celico.

Ali vedel nij revež, kaj je delal, ko je neprijete dohodek kot prijete vknjiževal, vedel nij kaj je delal, ko je neizdane stroške za izdane zaračunal, in vedel nij slednjič kaj jo delal, ko je stvar preiskovalnej sodniji vročil v učudljivo uralno poslovanje. Sodnija bi pa naj bolje storila, da bi se v tem služili ravna po odrešenikovih k levemu razbojniku govorjenih besedah in "zakla.

Dihaj, revše, zdravi zrak v Sutem še dalje, ne v tikaj se v reči, ki nijsa za-te pripravne, ne prevzemaj pretežkih nalogov, kajti nijsi kos, mi ti odpustimo, ker nijsi vedel, kaj si delal!

Revež.

Iz Sežane 20. jan. (Izv. dop.) Dan 17. t. m. na pravila je čitalnica v Sežani veselico s petjem, plesom in igro, o katerej moremo reči, da je bila zares lepa, in da je vse navzočne goste zadovolila.

Čeravno je bilo vreme jako slabo, je vendar prišlo k tej veselici toliko gostov, da je bila dvorana Scaramange, kjer se je beseda vršila, že prenapolnjena.

Naši vrli pevci so pod svojim izvrstnim vodjem pojavno plesali; gromovito ploskanje od poslužajočega občinstva po vsakej pesni, kazalo je dovolje jasno, kako mu je petje povšteči. Pa tudi igra: "Dva pobratima," katera je bila navlašč za ta večer iz slovanskega jezika prevodjena, bila je posčeno srečno izpeljana. Diletanji so sploh vsi svoje naloge dobro rešili. S pohvalo naj posebno še omenim gospé Cvek-ove, katera — dasiravno še nikdar na deskah, ki pomenijo svet je vendar svojo zadačo tako vrlo dobro rešila, da je moramo čestitati k njenemu dilektantskemu talentu. Naj nas blaga gospa, vrla Talijina hči, še večkrat razveseli na odru! —

Kaj hočem pa povedati o gospici Marički Maličevi, glavarjevi mili hčerki? Da, ona tudi zaslubi vse pohvale; kajti ta večer pokazala se je tudi kot vrla doklamovalka. Dasiravno mlada, je vendar pred igro na odru "povodnega moža" tako lepo deklamovala, da je bilo veselje jo poslušati. Občinstvo je z gromovitim ploskanjem pokazalo svojo zadovoljnost. —

Po besedi je bil ples, pri katerem se je naša mladina zasukala. Ko se je že jelo daniti, smo se razšli, srčno žečeči, da bi še večkrat tato veselih ur uživali, kakoršne smo imeli 17. t. m. pri veselicu naši! —

Fr. L.

Iz Ljubljane 17. januarija (Izv. dop.) (Volitev za kupčiško in obrtniško zbornico kranjsko.) Kaj bi Vam druzega pisal, o kom poročal, kakor o stvari, o kateri danes v Ljubljani in mislim po vsem Kranjskem, skoraj vsak otrok govor: o volitvah za kupčiško in obrtniško zbornico. Pojte z menoj v predmetja med prost narod in slišali bodete, ljudstvo žalostnim srcem tožiti: Nemci in nemškutari so zmagali z nami Sloveni, kajti pri kraji! Prosti narod ne razločuje, kako velik pomen imajo volitve za kupčiško zbornico za sestavljanje deželnega zbora in odrba, a to ve vsak, da zguba je neizmerno velika. Naj popisem nekoliko i genesis te volitve. Ko je še bil ministerjalni komisar v kupčiški zbornici knez Metternich, so njega večkrat narodni svetniki kamore pozivljali, naj vendar enkrat vredni volilno listino za kupčiško zbornico in razpisne nove volitve. Posebno podpredsednik g. Horak je skoraj v vsej seji kneza Metternicha na volitve opozoroval, pa zastonj.

Rekel je g. Horak knezu v enej zadnjih sej, da zahteva, da se kmalo izvrše nove volitve in hotel je, da se to njegovo zahtevanje zapiše v protokol; toda knez Metternich je prišel k g. Horaku mu roko stiskal in ga

prosil, naj ne pusti svojega zahtevanja zabilježiti v protokol, saj bode vče drugi teden storil česar treba, da se volitev izvrši. Med tem je umrl grof Auersperg, tedajšnji deželni predsednik. Metternich je postal začasni voditelj Kranjske deželne vlade in se nij imel časa brigati za volitve, ampak hodi je po Dolenskem z g. vitezom Vesteneckom, da je delil načudni način vladno podporo in še na čudnejši način inšpiriral gimnazije, da je na tanko pozvedel, ali se piše v osmi šoli „diktando“! Metternich je bil imenovan za dvornega svetovalca, in za njegovega namestnika je nasvetoval „factotum“ kranjske dežele, pod Auerspergom, Metternichom in Rothom in tudi zdaj pod Widmannom, g. vitez Vestecek samega sebe.

Da na Dunaji niso odrekli imenovanja tako dobro priporočenemu uradniku, g. Vestecku, česar strije je minister Lasser, in ki ima hči dunajskega namestnika g. barona Conrada za ženo, in čigar oče ima tudi mnogo zvez v oddišnih krogih, je razumljivo. Še razumljivejše bode postalo njegovo imenovanje za ministerjalnega komisarja pri kupčijski zboroci kranjski, kot najmlajšega uradnika deželne vlade kranjske, med tem, ko so se za to mesto prej zmirili imenovali najstarejši vladni svetniki. Saj si je g. vitez Vesteneck uže lansko leto zasluzil pri ministerstvu „Fleiszett“ prvega reda. Ko so se namreč delali v raznih deželah načrti za direktne volitve, ki bi določevali, koliko ima pravati vsaki deželi poslanec, je uže bolejni Auersperg prepustil to delo svojej desnej roki, g. vitez Vestenecku, kateri je v zvezi z nemškutarskim voditeljem sestavil ta famozni volilni red, ki je vzel kupčijski zbornici kranjski pravico, da bi volila poslanca v državnem zboru, ker je bila narodna, ter je sestavil umetni volilni okraj, v katerem je bilo mogoče zmagati v kmečkih občinah Dežmanu.

To srečno pridobljene žorike, hvala in slava, ki se mu je pela v nemških krogih in nemških časnikih, nista pustila g. vitezu Vestenecku mirovati, hrepenel je po novih zmagah. Prišla je razdelitev državne podpore na Dolenskem, njegovo netaktno obnašanje, interpellacija v deželnem zboru, njegovo imenovanje za komisarja pri kupčijski zborici—in v glavi mladega viteza se je rodila misel in ta je bila: „Maščevanje!“ Precej po njegovem imenovanju se je g. vitez Vesteneck jako uljudno, kot pravi gentleman vedel, jaka prijazno občeval s prvesednikom in tajnikom kupčijske zbornice, in na mnoge interpelacije od strani udov kupčijske zbornice, kdaj da bodo vendar enkrat nove volitve, odgovoril, da se zdaj še ne mudi, da nij truda vredno in da je najbolje, ako se po novem letu, ker bo tak uže vsem udom kupčijske zbornice odteklo čas, voli vsa zbornica na novo. Prišel je še k zadnji seji kupčijske zbornice, nij rekel besede, drugo jutro pa je bila kupčijska zbornica razpuščena.

Zdaj je prišel čas njegove žetve. Okoliščin kranjske dežele ne poznačemu Widmanu je izročil famozno volilno komisijo, obstoječo iz samih njemu popolnem vdanih nemškutarjev v podpis in ko bi vitez Widman ne bil rekel: „Ja der Handelskammerpräsident gehört doch auch in die Comission“! ne bi bila imela narodna stranka nobenega zastopnika v volilni komisiji. Kaj je delal g. vitez Vesteneck v komisiji, je znano, manj je znano, da je žugal prvesedniku kupčijske zbornice g. Supanu, ako mu ne izroči takoj volilnih listin, da boda prišel s ključarjem in jih boda sam vzel. Res prav elegantno in aristokratično! Še bolj neznano je pa to, kar Vam budem zdaj povedal. Ker je vitez Widman kakor uže povedano, kako malo poznan z odnosom kranjske dežele, je imel v präsidiji gosp. vitez Vesteneck popolnem prostoro.

Pisal je tedaj vsem uradnjikom in jih v imenu deželne vlade navduševal, naj store vse, da zmagajo pri volitvah nemščurški kandidati ter jih zagotovil, da se nemajo nikake preiskave in sitnosti batiti. In to raztomači vso agitacijo, vse delovanje, vse nepostavnosti, ktere so z lahkim, veselim srecom izvrševali vladni agitatorji, iz tega vidimo, da so bili povsod vsi, kolikor jih je c. k., od okrajnega glavarja do zadnjega briča po konci. Da rezultat volitev nij mogel biti po vsem tem drugačen, kakor je, namreč na korist vladne stranke, je jasno, ko beli dan. Zakaj je bil pa rezultat tak mogoč, o tem poročim drugi pot. Za zdaj samo še eno. Narodna stranka je propala, žalost in jeza, razdražljost med ljudstvom je velika. Naj nas to previdno storiti za druge boje, ki se bode morebiti prej ko mislimo, govoriti pa letošnjo jesen vršil, namreč volitve za deželni zbor. Naj prosto ljudstvo, obupane narodnjake, kterih je zdaj mnogo, podačujejo in navduševajo povsod, kadar je prilika.

Saj slovenska, slovanska stvar nij in ne more biti zgubljena, so rekli meni včeraj vse časti vredna mati Krakovčanka, ko sva se menila o volitvah. Kako veste Vi to tako gotovo, jih prašam? Meni je nek stari mož tako preročoval, da enkrat bodo še zmagali nemškutarji, potem pa pridejo zopet in to za zmerom, Slovenci na krmilo, in nasprotniki njih bodo iskali kmečke kučne in kožuhe, da bi jih Slovenci ne poznali, da so kdaj njih neprujatelji bili. Jaz sicer ne verjamem prerokovanjem ali materi, Krakovčanki sem rad verjet. Verujmo ji vsi, ne zgubimo upa na gotovo boljšo prihodnost Slovenstva in Slovanstva!

Na Dunaji, 18. jan. (Izv. dop.) Nijma še prave moči ta presneti pust; vse je neki pobito in odlaša do zadnjega trenotka, da bodo po tem kupico veselja v par dneh do dna izpraznilo, a toliko več zebavo—če tudi žalostno—podaja nam še vedno in vedno obravnava z vitezom črnega morja. Pozabljeno je uža, da pastni kralj Alfonso, je došel z nekolikimi žurnalisti bremzame v Madrid, pozabljeno je, da se je obhujal tretji dan pustnega časa Napoleona III. spomin; pozabljivosti je uža zapalo, da se je sin zadnjega umrlega heskega kneza zaročil z nepllemenom Albertino Stauberjevo, koje se stra njen, Luisa, je še veliko lepša—vse to je pozabljeno, ali vsaj ljudsvo ne govoriti čisto nič o teh faktih, mariveč vsi pogovori, podi kamor hoče, sučajo se edino le okoli Ofenheima. Avstrijo režejo sedaj domači in tuji listi, in marsigdo izprevidi sedaj, da so njena pljuča popolnoma gajila in da jej nij rešitve, ako ne prejmejo poštenejše in umnejše glave krmila v zoko. To je istina, da ta pravda, nij nikakor ugodna Avstriji ali, bolje rečeno, sedaj na krmiln stoeči stranki. Ofenheim in Bannhans sta politično mrtvi. Ofenheim, če tudi se mu ne bo moglo ničesar iz juridičnega stališča dokazati, je vendar moralno obsojen, in Bannhans je obtoženec tako vničil, da si težko kedaj več opomore. Sploh je obravnava take stvari na dan prinesla, katerih človek bi še sanjal ne bil. Uže to je čudno, da so c. k. komisarji Iovosko-černoviško železnico za dobro spoznali; za malo dñij so soper prejšne komisije ovrgli. Bar. Weber, glavni železnični inspektor, je izprva jako neugodno o tej železnicni poročal; v soboto pa je kot priča poklican tako ugodno za Ofenheima govoril, kakor bi ga še zagovarjati hotel. Na to pričo se je drž. pravnik najbolje zanašal in Of. se ga je najbolje bal, in ker se je zatoženec pri tej priči vse posrečilo, dela se iz drugih uže popolnoma norce. Je pa ta zatoženec tako bistroumen, kakor malo gdo v Avstriji; zagovarja se tako kakor najbolje prebrisani advokat in ljudstvo, ki včasih žalibog preveč po zunanjem sodi, pravi, da naj veča odškodnina bi bila za Ofenheima in za Avstrijo, ako bi ga za finančnega ministra imenovali. Kako je pa mogoče, da so tako bistroumno zagovarja, in da pozna vse advokatske zaplete? Ljudstvo si je tudi tukaj svojo umislilo. Ono pravi, da je njegov zagovornik dr. Neuda uže dolgo preje (privatno) zatožbo in moreda še hujo napravil nego drž. pravnik, in da se je Of. v svoji lastni palaci na Schwarzborgovem trgu zagovarjal pred to obtožbo in da se je uže doma tedaj pripravil na tako zamotana vprašanja, kakoršna mu stavi sedaj sodnik dr. Wittmann.

Ta obravnava je odkrila tudi, da je bil minister Bannhans upravni svetnik pri depositni banki, katero mesto bi soper dobil, ako bi enkrat iz ministerstva stopil ali stopiti moral. Stoprije mej obravnava se je odpovedal tej aspiraciji. Vse, kakor Giskra!

Smeš in indignacijo vzbudilo je dr. Schindlerjevo pismo do Of., v katerem ga prav prijateljsko prosi, naj bi ga za upravnega svetnika imenovali. In ko je dr. Neuda zahteval, naj se tudi Schindler kot priča pozove, sklenilo je sodništvo da to nikakor ne more biti, ker pismo dosta jasno govori, njegove izpovedi bi bile brez potrebe. Da, tirolski Greuter nij mogel in ne more večega zadoščenja dobiti nego s to izjavo. Mož, ki je l. 68 toliko lepih fraz zoper sebičnost jezuitov v drž. zboru izgovoril, in ki se je ustmeno in pismeno boril za lepe ideale človečanstva, je baš v istem letu Ofenheima prosil za nekaj umazanih tisočakov in, to na škodo ubornega ljudstva. In ti ustavoverci hoteli biti še osrečitelji narodov? klerikalci so ga uže takrat bolje poznali, nego njegovi tovariši liberalci. —

Dr. Radostlav Razlag je od vlade imenovan v centralno komisijo za vrejenje zemljiščnega davka. Njegov namestnik je menda K. Dežman. K. M.

Politični pregled.

V Gorici 21. januvarja.

Včeraj je začel državni zbor zopet svoje redne seje. Svet pričakuje viharnih razprav in v resnici bi se bilo čuditi, ko ne bi oppozicija porabila Ofenheim-ov proces, boljše rečeno škandal, proti ustavoverni stranki. Nadalje je gotovo, da bodo slov. poslanci ministerstvo ostro interpellovali zarađ krvic, ki so se godile pri volitvah v trg. zbornico. — Kakor se sliši, pride morda še te dni tudi pontebska črta in s to v zvezi predelska železnica pred drž. zbor.

Ofenheimov proces odkriva zmerom večje sleparije v krogu najviših gospodov; sam minister Bannhans je tolkokrat imenovan po Ofenheimu kot uzrok te ali one nerdenosti, da se bo težko mogoč več zdrževati na ministerski klopi. Nemški listi opevajo zmago ustavovercev pri kranjskih volitvah; češki listi pa pravijo, da se bodo še le zdaj Kranjski poslanci naučili, kako je treba delati in odločno postopati proti sevražniku, ki je tako krut in nepravičen, kakor ustavoverci.

Kakor mi uže dolgo časa poudarjamo, pišejo

zdaj tudi poljski listi za edinstvo v taboru, oppozicije in svetujojo, naj bi se snidli vsi oppozicionalni poslanci in kaj veljavnega za vse sklenili, dogovorjena in edina naj bi bila taktika oppozicije.

V Črnogori vrë; Turška vlada noče kaznovati turških pobijalcev v Podgorici dokler črnogorski knez ne izroči krivih Črnogorcev turškim oblastnikom, da bodo na Turškem kaznovani. Knez noče dovoliti tega, ker je Črnogora samostalna država in svoje zločince lehko doma kaznuje. — Vsled tega preti resen razpor, katerega pomiriti si na vso moč prizadeva evropska diplomacija. Morda se to za zdaj posreči; a dolgo ne bo miru na Balkanu, top je pripravljen in lešča je zmerom pričgana.

Španjski kralj je došel v Madrid; sprejem je bil sicer sloven, pa ne posebno navdušen. Kralj se poda zdaj precej k severni armadi, da se začne boj proti Karlistom. — Avstrija, Nemčija in Ruska bodo kakor se sliši, precej pripoznale novo vlado. — Nemčija je velik, zdaj še nepreračunaljiv korak storišča v Španiji z orožjem, ker se je vmesala v domačo vojsko. Ker so oni dan streljali Karlisti na neko unesrečeno nemško ladijo, vrgel jo nemški kapitan Zembach 100 nemških vojakov v španjsko trdnjava Zarauz, kjer so Karliste po kratkem boji pregnali, in nemško zastavo vsadili.

Na Francoskem so Bonapartisti soper zmagali pri eni dopolnitvi volitvi; ta stranka strašno napreduje. V narodni skupščini je največa znešnjjava; najbrže ne bo vladi drugačega ostalo, kakor razpust tega čudnega, večnega parlamenta.

Razne vesti.

(Na učiteljski gorškem), kjer se marsikaj neodnega godi, mora, seveda tudi slovenščina na trpeti. Uči jo letos v vseh treh razredih prof. D., kateri gotovo manj slovenščine zna, kakor vsak prvošolec gimnazijski, kajti ta „učeni“ učitelji slovenščine še dobro čita in tati slovenski ne zna. Nij mu sicer dokaj zameriti tega, ker on za slovenščino nij aprobiran, ampak samo za geografijo in zgodovino, v katerih predmetih je strokovnik. Bolj pak je zameriti vodstvu tega zavoda, kateremu to nij(?) znano in kateremu bi bilo prisrbeti, da se izrejenci tudi kaj inator in ščinje navadijo. — Ker tedaj prof. D. slovenščini nij kos, tudi nalog ne popopravlja (pa jih tudi ne more), ampak če kandidatje piše kakor nalog, zapiše le red pod zadačo. Izvrster red obi pa le oni, ki krasno piše (kalligrafuje), naj potom nalogi mrgoli slovenskih pogreškov.

In tako se prigodi, da marsikateri kandidat, kateremu slovenščina vrlo dobro teče, mora se zadovoljiti konec leta sə suhim „genügendom“, med tem, ko drug puhloglav ež se „sehr gut-om“ figurira! Njiso li to v nebo vpijoče krvice? Pa še več! Kakor žejemo vaditi ta gospod celo gojence III. leta v prestavljanji iz slovenščine na nemščino, namesto da bi neli predpisano literaturo slovensko, nauk o prenosih itd. Tudi se baje med slovensko uro—„šabčin“ in v njej kramjal! Zakaj bi se pač tegat g. Dr. raji za nemščino ne porabil? Slovenščino na preparandiji treba, bogme! večemu učitelju izročiti, ne takemu; kaj naj se od ljudskega učitelja pač tirja, če ne temeljito znanje slov. jezik?

Upamo, da gosp. inšpektor Klodič ne bo več dalje k temu molčal.

R. K.

(Pol. društvo „Edinost“) Na Svečinco, 2. dne februarja, o 3 popoludne bode v dvorani stare šole pri Sv. Ivanu prvi občini zbor političnega društva „Edinost“ za tržaško okolico. Začasni odbor vladno vabi vse gospode in rodoljube, naj se ga blagovolijo vdeležiti, da se postavi ta dan trdnha bran našim pravicam. V edinstvi in sè skupnim prizadevanjem nam bo mogoče naše stanje polajšati in si pridobiti občeno spoštovanje. Na dnevnem redu bodo tele točke: 1. Predsednikov pozdrav, govor in razlaganje društvenega namena. 2. Tajnikovo poročilo o dosedajnem delovanju. 3. Govor o potrebah tržaške okolice. 4. Volitev rednega društvenega odbora. 5. Posamezni našveti in predlogi gosp. družabnikov. 6. Sklep. Začasni odbor pristavlja, da se menj predmeti, s katerimi se je doslej pečal, nahaja tudi odprava sedanjih okolišnih županov (capi distrettuali) in postavljanje domačih zaupnih mož na njihovo mesto. Ta predmet izroči, z drugimi vred novemu stalnemu odboru, da ga še načanjeno preteče in kakor hitro mogoče na dnevni red dene. Pri Sv. Ivanu v Vrdelji, dñ 10. januarja 1875.

(Njegovo veličanstvo cesar Avstrijski) na potovanji. Iz Pulja se javlja, da se vsa flota pripravlja, da bodo spremljala našega sv. cesarja na potovanju v Dalmacijo. Pri tej priložnosti se napravijo velikanske manovre, ki bodo predstavljale pomorsko vojsko.

(Blaiki daritelj), gospod grof Giulay, je podaril 500 gold. za uboga dijake goriških šol. Cloyekolju-

bi, ki zamorste kaj podariti ubogim dijakom, posnemajte gospod gr. Giulay-a!

(**Kratje Morpurga**) se pri priložnosti materne smrti podarili za uboge goriške kristjane 100 gold., in za uboge jude, njihove sobrate 100 gold. Gotovo posnemanja vredno in človečansko!

(**Nov koncert v gledališči**) za uboge dijake na goriški vadnicici, bo, kakor se sliši, ta post; program bo različen od programa poprejšnjih koncertov. To je gotovo zopet blagodušna misel plemenite baronke Rašchauer, kajti bolj kakor dijaki potrebni so nekateri ubogi otroci vadnice, ki dostikrat hodijo v šolo bosonogi in vsi razeapani, brez knjig in drugih učnih pripomočkov. Čudilj smo se, da se za te revčke nij uže po-prej skrbelo. Želimo ju voščimo blagodušni baronici, da bi se ji tudi ta koncert tako dobro posrečil, kakor so se ji uže trije; pridobila si bo gotovo po pravici lepo ime: matere ubogih.

(**Tržaški mestni magistrat**) je poslal (laško pisani) ukaz: da naj politično društvo „Edinost“ do konca t. m. naznani društveni namen in število udov i. t. d. Začasni odbor je precej nazaj poslal omenjeni ukaz s ledetim odgovorom: Politično društvo „Edinost“ se šklicuje na §. 19. državnih osnovih postav in na dekret gospoda ministra notranjenih zadev od 6 aprila 1869 št. 1172 ter prosi, da se postava izpolnjuje.

(**Izvrstna policija**) Tvorek 19. t. m. zasači policaj necega prosečega reveža z eno nogo in brglami in ga hoče tirati na magistrat, a revež brez noge se mu vstavlja in pravi, da naj ga nese, drugače ne gre. Policej se ve da tega ne stori, a vzame mu eno brgločes, zdaj mi uže ne uide, berač pa še drugo proč zazene in jo maha po eni nogi čez cesto v javni vrt; policaj plavša z ljudmi, ki se jih je polno nabralo in mej tem zgine berač po eni nogi; ves vrt so preiskali a berača nij. No, če našim vrlim (?) policajem po eni nogi pri belem dnevu videjo, tem manj bodo zasačili ponočnih pobalinov in tatev.

(**Zivinska kuga**) Vsled, telegrama c. k. namestništva v Trstu se je živinska kuga zopet pokazala v Hrušici, okraj Podgrad (Castelnuovo). Tedaj pozor kmetovalci.

(**Umorjena nuna**) Cittadino piše: „Arbe je majhen, dalmatinski otok s 3500 prebivalci; v mestu samem je le 900 duš. Na otoku so trije samostani in 15 cerkev. V mestu samem sta dva samostana, ki se zoveta sv. Anton in sv. Andrej. V prvem je 9 nun, ki čisto nič ne delujejo v blagor otoka. — Na leto plačujejo 500 goldinarjev davka, ter imajo premoženja 80.000 gold. samo v njivah in polji, a vendar jim je minolo leto cesar Ferdinand nakazal 100 gld., ker so uboge! Hčere najpremožnejših rodbin na otoku so v onih samostanah. V samostanu sv. Andreja je pak 7 nun, ki so isto tako bogate, kot prve. V samostanu sv. Antona tedaj, česar zidovje okolo obdaja morje in skalovje, živila je nuna Marija Dolenc iz Postojne na Kranjskem. Samostanska dekla jej 1. januarja t. l. ob 7. zvečer prinese v njero izbico večerjo, katere pak nuna Dolenc nij hotela. Eno uro pozneje je pak iz samostana izginola in nij je bilo moč najti. Še le drugo jutro so ljudje zvedeli, da pogrešajo nuno D., zakaj so tedaj nune molčale o tem celih 12 ur? — Takoj o 8 uri zjutraj privesla občinska komisija oko samostana, ter zapazi pod samostanskim straniščem, prav zraven izbice Dolenčeve, ležati njen traplo in sicer z glavo in desno roko v morji, obe nogi in levica ste bili pak na suhem. Vsled tega je komisija izrekla, da je bila Marija Dolenc umorjena v njenej izbici in sem nalač prenesena, ker se na njej niso zapazile nobene rane, sama pak tudi nij mogla skočiti skozi okno, ker je le 14 palcev širko in 21 visoko, visočina na morsko skalcevje pak iznša 48 črevljev, tedaj bi se bila razbila. Umorjena je imela še precej denara. Vendar pa je uzrok umorstva še popolnoma nepojasljiv.“

(**Slovenski Nared**) št. 14 je bil zopet konfisciran zarad dveh dopisov, „izpod Krima pri Ljubljani“ in „iz kamniške okolice“, ki poročata, kako se je pri volitvah v obrtn. odsek godilo.

Società Filarmonico-Drammatica Goriziana
Sabato 23 Gennajo 1875 avrà luogo un
Veglione mascherato

Le danze incominceranno alle ore 9 di sera e termineranno alle ore 5 del mattino. Durante il riposo veranno estratti 5 numeri, vincenti cinque regali.—Due di valore e tre umoristici. Il biglietto per la lotteria è fissato a Soldi 20.—Le maschere dovranno sottopersi alle solite formalità d'uso. A questa festa non potranno intervenire Signore non appartenenti alle famiglie dei Soci.—I biglietti d'ingresso per Signore verranno estratti nel giorno di Sabbato 23 corr. dalle ore 11 ant. alle 1 pom. e dalle ore 3 alle 6 di sera.—La direzione è fiduciosa che i Signori Soci manteranno inalterato l'onore della società stando ligi alle determinazioni prese, e ciò onde non obbligarla, suo malgrado, ad agire secondo gliene dà il diritto il §. 16 dello statuto sociale.

LA DIREZIONE.

Listnica uredništva.

Gospodina P.—Tudi dene ni jib mogče, uzroku tehtni. — G. D. v. A. Če hočete vi in vsakteri, da bo vse v redu, morate pošiljati Vaša pisma naravnost Vkt. Dolencu, enako je treba vsako sveto poslati njemu, drugače ne garantiramo zači. G. J. v. T. Je dosti prenalo naročnikov letos, da bi zamogli dovoliti tako velika zlajšanja: sicer pa Vam bomo še pisali. G. S. v Ljublj. Vaš dop. prihodnjič.

Vsim gg. naročnikom. Kedor nij prejel kake litočnje štev., naj jo reklamira, saj nič ne stane, mi pa mu jo lehko dopošljemo.

G. S. v Ljublj. Vaš dop. prihodnjič.

Vsim p. n. gospodom, ki so našega ranjega sopruha, oziroma očeta,

Matija Doljaka, spremili k zadnjem pokoji, izreka presrečno zahvalo

Ranjega družina.

V Solkanu dné 10 januvarja 1875

Sviłodno seme

iz hrvatske granice (Nove Gradiške) je na prodaj po f. 3½ za vsako ončo.—Seme je pri takajši c. k. svilodni postaji preiskano in kot čisto zdravo priznano. Lani so se kavalir iz tega semena dobro sponesli.—Dobi se lahko takoj po posredovanji našega Upravnista.

Oznanimlo.

Kdor bi hotel kupiti „Zoro“ od leta 1873 in 1874, z „Vestnikom“ vred, lično zvezzano v platnenem hrbitu, dobi jo jako po ceni, za 6 gold. pri čitalnišnem čuvaji v Sežani.

Med. in Chir.

D. MARTIN KERSOVANI

magister porodničarstva,

ki se je, iz Gradca prišel, v Gorice naselil, se p. n. občinstvu priporoča, ter javlja, da bode zdravil na domu vsak dan od 10. do 12 predpoludne. Stanuje: na starem trgu št. 29-tikoma velike cerkve.

Prva Česka Občna

zavarovalna Banka v Pragi z utemeljnimo delnico gold.

6,000,000

sprejema zavarovanja, in sicer:

- a) proti škodi po ognju;
- b) na človeško življenje v vseh kombinacijah, mej temi tudi zavarovanja letnih dohodkov in osnove asocijacijonov;
- c) proti škodi na srčnem steklu;
- d) proti škodi po toči.

Banka je v stanu, dajati gospodom zavarovancem stanovitne koristnovne pogaže proti nizkemu plačilu.

V večih krajih, kjer Banka še nij zastopana, sprejmejo se zastopniki ali agenti. Ponudbe naj se pošljejo: „Podružnici: Prve Česke občne zavarovalne Banke v Trstu, Via Canal Grande n.ro 13 (Palazzo Genel).“

Peči za koks

Podpisana priporočuje peči za kurjavo s koksom popolnoma novega s istem, narejene iz ognjotrdnih opiek z regulatorjem in notrašnjo cevjo za ogrevanje zraka; te peči trajajo dolgo časa in grejejo izvrstno s porabljenjem prav male kurila (koksa). Stanejo na mesto postavljene in vzdane od 14 do 32 gold. in več z dimno cevjo, dolgo 15" vred.

Hišni gospodarji in vsi tisti, ki hočejo po ceni gorke sobe, imeti naj se obrnejo

v plinovo tovarno
v Gorici

Kamnarji in sploh delalci, ki so navedeni delati v kamnikih (javah) dobè dela bližo Danaja. — Obrniti se je: Wien Stubenbastei No. 1, 1. Stock links.—

Prva občna zavarovalna banka Slovenija v Ljubljani.

P. T. delničarjem banke, „Slovenije“!

Z naznanilom od 16. novembra 1874 je bil odločen zadnji obrok za prvo 15. odstotno v plačilo od občnega zbora dolženega delniškega doplačila. Več delničarjev pa ni še doplačalo. Opravilni svet je sicer po §. 7 pravil in vsled §. 221 k. p. opravičen tem delničarjem njih vdeleživno pravico ko zapadeno naznaniti, vendar pa se ne šteje k temu zavezane; torej je bilo v seji 3. tega meseca sklenjeno, da naj se tem delničarjem končni obrok za prvo vplaci še podaljša

do konca februarja tega leta,

s pristavkom pa, da po tem preteklem sklepnom obroku se bode brez prizanašanja zapadenje pravice izreklo tistem, kteri ne bodo doplačali.

Za tiste delničarje, ki so pervi oddelek po 15. gld. na medčasni delnični list izplačali, za drugi 20. decembra 1874 iztekli obrok v enakem znesku pa so s plačilom zastali, se primeroma §. 221 k. p. drugi obrok za plačanje določi

do 4. februarja tega leta.

Vsled sklepa opravilnega sveta 3. januvarja t. l. se 1. januvarja t. l. isplačljivi kuponi ne izplačuje.

V Ljubljani 4. januvarja 1875.

Za opravilni svet perve vesoljne zavarovalne banke „Slovenije“:

Vodstvo.